

DE DUITSE WERKWOORDEN

Er zijn in het Duits 3 soorten werkwoorden, namelijk **onregelmatige**, **zwakke** en **sterke werkwoorden**.

Onregelmatig zijn bijvoorbeeld:

- haben (hebben)
- sein (zijn)
- werden (worden/zullen)
- dürfen (mogen, toestemming hebben)
- können (kunnen)
- müssen (moeten)
- sollen (moeten)
- wollen (willen)
- wissen (weten)

Zwakke werkwoorden: tegenwoordige tijd

A) Standaardgroep (alle werkwoorden behalve uit groep B en C):

Bijvoorbeeld: *machen* (maken)

ich mache

du mach**st**

er/sie/es mach**t**

wir mach**en**

ihr mach**t**

sie/Sie mach**en**

B) Als de stam op een s-klank (s, x, z, ß, ss) eindigt:

Bijvoorbeeld: *reisen* (reizen)

ich reise

du reist

er/sie/es reist

wir reise**n**

ihr reist

sie/Sie reise**n**

C) Als de stam op een -d of -t eindigt EN bij de volgende werkwoorden:

atmen (ademen)

regnen (regenen)

öffnen (openen)

rechnen (rekenen)

zeichnen (tekenen)

begegnen (tegenkomen)

Bijvoorbeeld: *reden* (praten)

ich rede

du **redest**

er/sie/es **redet**

wir **reden**

ihr **redet**

sie/Sie **reden**

Zwakke werkwoorden: verleden tijd

A) Standaardgroep (alle werkwoorden behalve groep B):

Bijvoorbeeld: *machen* (maken)

ich **machte**

du **machttest**

er/sie/es **machte**

wir **machten**

ihr **machtet**

sie/Sie **machten**

B) Als de stam eindigt op -d of -t of bij atmen, regnen, öffnen, rechnen, begegnen, zeichnen:

Bijvoorbeeld: *reden* (praten)

ich **redete**

du **redetest**

er/sie/es **redete**

wir **redeten**

ihr **redetet**

sie/Sie **redeten**

Het voltooid deelwoord bij zwakke werkwoorden maak je van: **ge + er/sie/es-vorm van werkwoord in de o.t.t.**

Dus: gemacht, geredet, gereist, geöffnet enzovoort...

Sterke werkwoorden: tegenwoordige tijd

A) Standaardgroep (dezelfde uitgangen als het zwakke werkwoord in de o.t.t.)

B) Een -a- in de stam wordt -ä- bij du/er/sie/es:

Bijvoorbeeld: *laufen* (lopen)

ich laufe

du **läufst**

er/sie/es **läuft**

wir laufen

ihr lauft

sie/Sie laufen

C) Stam eindigt op -d of -t, dan du/er/sie/es-vorm zo kort mogelijk:

Bijvoorbeeld: *raten* (raden)

ich rate

du **rätst**

er/sie/es **rät**

wir raten

ihr ratet

sie/Sie raten

D) Lange -e- wordt -ie- (als de -e- in de stam lang uitgesproken wordt, dan verandert deze bij du/er/sie/es in een -ie-):

Bijvoorbeeld: *lesen* (lezen)

ich lese

du **liest**

er/sie/es **liest**

wir lesen

ihr lest

sie/Sie lesen

E) Korte -e- wordt korte -i- (als de -e- in de stam kort uitgesproken wordt, dan verandert deze bij du/er/sie/es in een -i-):

Bijvoorbeeld: *sprechen* (spreken)

ich spreche

du sprichst

er/sie/es spricht

wir sprechen

ihr sprecht

sie/Sie sprechen

Let op: géén e/i-wisseling bij de volgende werkwoorden:

branden (brennen) → es brennt

denken (denken) → er denkt

gaan (gehen) → er geht

kennen (kennen) → er kennt

noemen (nennen) → er nennt

rennen (rennen) → er rennt

optillen/bewaren (aufheben) → er hebt auf

staan (stehen) → er steht

zich wenden (tot) (sich wenden an) → er wendet sich an

Afwijkend zijn ook:

geben (geben) → er gibt

nemen (nehmen) → er nimmt

worden (werden) → er wird

Sterke werkwoorden: verleden tijd

A) Standaardgroep:

Bijvoorbeeld: *kommen* (komen)

ich kam (ik kwam)

du kam**st** (jij kwam)

er/sie/es kam (hij/zij/het kwam)

wir kam**en** (wij kwamen)

ihr kam**t** (jullie kwamen)

sie/Sie kam**en** (zijn kwamen/u kwam)

B) Als de stam eindigt op s-klank:

Bijvoorbeeld: *lesen* (lezen)

ich las (ik las)

du las**est** (jij las)

er/sie/es las (hij/zij/het las)

wir las**en** (wij lasen)

ihr las**t** (jullie lasen)

sie/Sie las**en** (zij lasen/ u las)

C) Als de stam eindigt op -d of -t:

Bijvoorbeeld: *finden* (vinden)

ich fand (ik vond)

du fand**st** (jij vond)

er/sie/es fand (hij/zij/het vond)

wir fand**en** (wij vonden)

ihr fand**et** (jullie vonden)

sie/Sie fand**en** (zij vonden/ u vond)

Het voltooid deelwoord van een sterk werkwoord kun je helaas niet met grammaticaregeltjes afleiden. Je moet het van ieder werkwoord opzoeken en los leren. Hier enkele voorbeelden:

kommen → ich bin gekommen

lesen → ich habe gelesen

finden → ich habe gefunden